# YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
21 päivänä helmikuuta 1995 *

Asiassa T-472/93,

**Campo Ebro Industrial, SA, Levantina Agrícola Industrial, SA, Cerestar Ibe-rica, SA** -nimiset espanjalaiset yhtiöt, edustajanaan asianajaja Paul Glazener, Rotterdam, prosessiosoite Luxemburgissa asianajaja Marc Loeschin toimisto, 11, rue Goethe,

kantajina,

vastaan

**Euroopan unionin neuvosto**, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Arthur Brautigam ja oikeudellisen osaston virkamies Guus Houttuin, prosessiosoite Luxemburgissa Euroopan investointipankin oikeudellisen osaston johtajan Xavier Herlinin toimisto, 100, boulevard Konrad Adenauer,

vastaajana,

jota tukee

**Euroopan yhteisöjen komissio**, asiamiehenään oikeudellisen osaston virkamies Xavier Lewis, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen osaston virkamies Georgios Kremlis, Centre Wagner, Kirchberg,

väliintulijana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jossa kantajat vaativat kumoamaan perustamissopimuksen 173 artiklan mukaisesti asetuksen (ETY) N:o 1785/81 muuttamisesta ja tässä asetuksessa säädettyjen sokerialan hintojen soveltamisesta Espanjassa 28 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3814/92 (EYVL L 387, s. 7) ja määräämään perustamissopimuksen 178 artiklan ja 215 artiklan toisen kohdan mukaisesti maksettavaksi vahingonkorvausta

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Schintgen, tuomarit R. García-Valdecasas, H. Kirschner, B. Vesterdorf ja C. W. Bellamy,

kirjaaja: H. Jung,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 8.7.1994 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

**tuomion**

## Oikeusriidan perusteena olevat tosiasiat

1 Sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä säädetään 30 päivänä kesäkuuta 1981 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1785/81 (EYVL L 177, s. 4, jäljempänä asetus 1785/81), jota on muutettu myöhemmin useaan kertaan.

2 Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisestä Euroopan talousyhteisöön 12 päivänä kesäkuuta 1985 (EYVL 302, s. 9) tehdyn sopimuksen liitteenä olevan Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisen ehdoista tehdyn asiakirjan (jäljempänä liittymisasiakirja) 70 artiklan 3 kohdan a alakohdassa, jota sovelletaan liittymisasiakirjan 108 artiklan mukaisesti sokeriin ja isoglukoosiin, määrätään, että jos jonkin maataloustuotteen hinta on liittymisajankohtana Espanjassa yhteistä hintaa korkeampi, Espanjassa voimassaoleva korkeampi hinta jätetään tälle tasolle, ja hintojen lähentymisen tulee seurata yhteisissä hinnoissa liittymistä seuraavien seitsemän vuoden aikana tapahtuvan kehityksen tuloksena. Liittymisasiakirjan 70 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti neuvoston on laadittava arvio hintojen lähentymiskehityksestä komissiolta saamansa lausunnon perusteella, johon on tarvittaessa lisätty aiheelliset ehdotukset, jos liittymistä seuraavan neljännen vuoden lopulla Espanjassa käytettävän jonkin maataloustuotteen hinta on olennaisesti korkeampi kuin yhteinen hinta.

3 Koska liittymisasiakirjassa tarkoitettu hintojen lähentyminen ei toteutunut, neuvosto laati tutkimuksen viiden ensimmäisen vuoden jälkeen sovellettavista hinnoista ja antoi 13 päivänä kesäkuuta 1991 asetuksen (ETY) N:o 1716/91 Espanjassa sovellettavien sokerin ja sokerijuurikkaan hintojen lähentämisestä yhteisön hintoihin (EYVL L 162, s. 18, jäljempänä asetus 1716/91).

4 Neuvosto päätti siinä ensiksi pidentää hintojen lähentämiskautta 1.7.1995 saakka; toiseksi se määräsi, että lähentäminen suoritetaan kahdessa vaiheessa. Asetuksen N:o 1716/91 2 [1] artiklassa säädetään:

"Espanjassa sovellettavien hintojen lähentämiskausi pidennetään 1 päivään heinäkuuta 1995 saakka, mainittu päivä mukaanlukien. Tämän asetuksen 1 artiklassa tarkoitettu lähentyminen toteutetaan kahdessa vaiheessa, joista ensimmäinen vaihe käsittää markkinointivuodet 1991/1992 ja 1992/1993 ja toinen markkinointivuodet 1993/1994 ja 1994/1995 ja 1995/1996."

1 — Asetuksesta ei ole virallista suomenkielistä käännöstä. Käännös tehty EY:n tuomioistuimessa.

5 Markkinointivuonna 1991/1992 Espanjassa sovellettavaa sokerin interventiohintaa alennettiin Espanjassa markkinointivuonna 1991/1992 sovellettavaksi vahvistetuista valkoisen sokerin johdetuista interventiohinnoista, raakasokerin interventiohinnasta, A- ja B-sokerijuurikkaiden vähimmäishinnoista, kynnyshinnoista, varastointikulujen tasaamiseen maksettavasta korvauksesta sekä Espanjassa ja Portugalissa sovellettavista hinnoista 13 päivänä kesäkuuta 1991 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1718/91 (EYVL L 162, s. 23). Sama toimenpide toteutettiin markkinointivuonna 1992/1993 sovellettaviksi vahvistetuista valkoisen sokerin johdetuista interventiohinnoista, raakasokerin interventiohinnasta, A- ja B- sokerijuurikkaiden vähimmäishinnoista, kynnyshinnoista, varastointikulujen tasaamiseen maksettavista korvauksista sekä Espanjassa ja Portugalissa sovellettavista hinnoista (EYVL L 180, s. 14, jäljempänä asetus 1749/92) 30 päivänä kesäkuuta 1992 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 1749/92. Hintaa alennettiin kulloinkin 0,41 ja 1,72 ecua 100:aa valkoista sokerikiloa kohti.

6 Asetuksen (ETY) N:o 1785/81 muuttamisesta ja tässä asetuksessa säädettyjen sokerialan hintojen soveltamisesta Espanjassa 28 päivänä joulukuuta 1992 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3814/92 (EYVL L 387, s. 7, jäljempänä riidanalainen asetus) säädetään hintojen täydellisestä lähentämisestä 1.1.1993 alkaen yhteismarkkinoiden toteuttamiseksi. Sokerin interventiohintaa alennettiin siten Espanjassa 5,16 eculla 100:aa kilogrammaa valkoista sokeria kohti; uusi hinta korvasi liittymisasiakirjassa tarkoitettujen siirtymätoimenpiteiden mukaisesti vahvistetun korkeamman hinnan: näihin siirtymätoimenpiteisiin kuului mm. asetus (ETY) N:o 1716/91, joka kumottiin sitten riidanalaisella asetuksella.

7 Riidanalaisen asetuksen 2 artiklassa määrätään sokerijuurikkaan ja sokeriruo'on tuottajille Espanjassa maksettavasta alenevasta väliaikaisesta tuesta. Riidanalaisessa asetuksessa myönnetään sokerintuottajille vastaavaa tukea 5,16 ecua 100:aa kilogrammaa kohti sellaisista kiintiöihin kuuluvista ja valkoisena sokerina ilmoitetuista tuotteista, jotka olivat varastossa, vähimmäisvarastoja lukuun ottamatta, keskiyöllä

31.12.1992 ja jotka olivat asetuksen (ETY) N:o 1785/81 8 artiklan mukaisesti näiden varastojen varastointikulujen korvaukseen oikeutettujen hallussa.

8 Lisäksi riidanalaisen asetuksen 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa vahvistetaan 1.1.1993 ja 30.6.1993 väliseksi ajaksi uusi, pienennetty sokerijuurikkaan vähimmäishinta, jonka sokerijuurikkaita raaka-aineenaan käyttävät sokerintuottajat maksavat.

9 Riidanalaisen asetuksen 3 artiklassa annetaan vielä Espanjalle lupa myöntää markkinointivuosina 1993/1994—1995/1996 sokerintuotantoyrityksille mukautustukea Espanjan sokeriteollisuuden tehostamista varten.

10 Kantajat ovat ainoita isoglukoosintuottajia Espanjassa. Niille jaettiin Espanjan yhteisöön liittymisen johdosta käyttöönotetun isoglukoosin tuotantoa koskevan kiintiöjärjestelmän mukaiset Espanjan isoglukoosikiintiöt (75 000 tonnia A kiintiöitä ja 8 000 tonnia B kiintiöitä). Kantajat eivät saaneet yhteisötukea riidanalaisen asetuksen voimaantullessa.

## Oikeudenkäynti

11 Kantajat ovat nostaneet näiden olosuhteiden vallitessa 23.3.1993 kanteen yhteisöjen tuomioistuimessa.

12 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti on antanut määräyksellään 13.9.1993 komissiolle luvan tukea neuvoston vaatimuksia ja esiintyä tässä asiassa väliintulijana.

13 Yhteisöjen tuomioistuin on siirtänyt jutun yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 27.9.1993 antamallaan määräyksellä, koska Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY/ETY/Euratom muuttamisesta 8 kesäkuuta tehdyn neuvoston päätöksen 93/350/Euratom/EHTY/ETY mukaisesti 1 päivänä elokuuta 1993 jälkeen nostettu kanne kuuluu yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen toimivaltaan.

14 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on päättänyt esittelevän tuomarin antaman kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ilman edeltäviä asian selvitystoimia.

15 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuullut asianosaisten suulliset esitykset ja asianosaisten tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamat vastaukset 8.7.1994 pidetyssä suullisessa käsittelyssä.

## Asianosaisten vaatimukset

16 Kantajat vaativat, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

i) kumoaa riidanalaisen asetuksen;

ii) velvoittaa neuvoston korvaamaan kantajille niille asetuksen johdosta aiheutuneen vahingon ja vahvistaa tämän vahingon määrän 3 540 650 ecuksi Campo Ebro Industrial, SA:n osalta, 1 313 415 ecuksi Levantina Agrícola Industrial, SA:n osalta ja 1 865 029 ecuksi Cerestar Iberíca, SA:n osalta tai muuksi

tuomioistuimen aiheelliseksi katsomaksi määräksi lisättynä 8 prosentin vuotuisella korolla kanteen nostamispäivästä alkaen maksupäivään saakka; ja/tai

iii) velvoittaa neuvoston suorittamaan kaikki muut tuomioistuimen oikeuden ja kohtuuden mukaan aiheellisiksi katsomat hyvitystoimet;

iv) velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

17 Neuvosto vaatii, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

i) jättää kantajien kumoamista koskevan vaatimuksen tutkimatta ja toissijaisesti hylkää sen perusteettomana;

ii) hylkää kantajien korvauksia koskevat vaatimukset perusteettomina;

ja molemmissa tapauksissa

iii) velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut tässä oikeudenkäynnissä.

18 Komissio vaatii, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

i) jättää kumoamista koskevan vaatimuksen tutkimatta, ja toissijaisesti hylkää sen perusteettomana;

ii) hylkää kantajien korvauksia koskevat vaatimukset perusteettomina;

iii) velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

**Tutkittavaksi ottamisen edellytykset ja asetuksen kumoamista koskeva vaatimus**

*Asianosaisten esittämät perustelut*

19 Neuvosto esittää tekemättä kuitenkaan muodollisesti työjärjestyksen 114 artiklassa tarkoitettua väitettä tutkittavaksi ottamisen edellytysten puuttumisesta, että kumoamista koskevan vaatimuksen tutkittavaksi ottamisen oleelliset edellytykset puuttuvat, koska riidanalainen asetus ei ole sellainen päätös, joka siitä huolimatta, että se on annettu asetuksena, koskisi kantajia suoraan ja erikseen.

20 Neuvosto korostaa aluksi, että riidanalainen asetus on säädös, joka pätee yleisesti, ja että se koskee kantajia ainoastaan heidän objektiivista laatua olevassa asemassaan kyseisellä alalla toimivina taloudellisina toimijoina.

21 Neuvosto korostaa edelleen, että isoglukoosialan kiintiöjärjestelmä ei riitä osoittamaan, että asetus koskee kantajia heidän "oikeudellisessa asemassaan, joka perustuu sellaiseen tosiasiatilanteeseen, joka on heille ominainen verrattuna kaikkiin muihin henkilöihin ja jossa heidät yksilöidään samalla tavalla kuin jos päätös olisi osoitettu heille", kuten tämä ilmaistaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä (ks. erityisesti asia 26/86, Deutz ja Geldermann v. neuvosto, tuomio 24.2.1987, Kok. 1987, s. 941 ja asia C-131/92, Arnaud ym. v. neuvosto, määräys 24.5.1993, Kok. 1993, s. I-2573 ja asia C-282/93, Comafrica ym. v. neuvosto ja komissio, määräys 21.6.1993, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa). Neuvosto korostaa, että tästä vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy samaten ilmi, että "mahdollisuudesta määritellä enemmän tai vähemmän tarkasti sellaisten oikeusalamaisten lukumäärä tai jopa tunnistaa heidät, joihin toimenpidettä sovelletaan, ei suinkaan seuraa, että tämän toimenpiteen katsottaisiin koskevan näitä henkilöitä siten kuin se koskisi heitä erikseen, jos on selvää, että toimenpidettä sovelletaan kyseisessä säädöksessä määritellyn objektiivisen oikeudellisen tilanteen tai tosiasiatilanteen perusteella".

22 Neuvosto esittää lisäksi, että kantajat ovat tunnustaneet vastauksessaan, että sekä espanjalaiset sokerintuottajat että he itse ovat kärsineet kaikki samalla tavalla voittomarginaalinsa pienentymisestä riidanalaisen asetuksen antamisen takia. Täten riidanalainen asetus ei olisi koskenut heitä enemmän "erikseen" kuin espanjalaisia sokerintuottajia.

23 Neuvosto päättelee tästä, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön (ks. asia 307/81, Alusuisse v. neuvosto ja komissio, tuomio 6.10.1982, Kok. 1982, s. 3463 ja yhdistetyt asiat C-15/91 ja C-108/91, Buckl ym. v. komissio, tuomio 24.11.1992, Kok. 1992, s. I-6061) mukaisesti kumoamista koskeva vaatimus täytyy jättää tutkimatta, koska asetus ei koske kantajia erikseen.

24 Kantajat esittävät, että 173 artiklan toisen kohdan edellytykset ovat täyttyneet. Ensinnäkin, riidanalaista asetusta sovellettaisiin sellaisenaan, eikä siinä jätettäisi jäsenvaltioille minkäänlaista liikkumavaraa sen soveltamista koskevien yksityiskoh-

taisten sääntöjen valinnan suhteen. Asetus koskisi niitä erikseen yhteisöjen tuomioistuimen asioissa Plaumann vastaan komissio (asia 25/62, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 15.7.1963, Kok. 1963, s. 197) ja Piraiki-Patraiki ym. vastaan komissio (asia 11/82, yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 17.1.1985, Kok. 1985, s. 207) esiintuomien edellytysten mukaisesti.

25 Kantajat korostavat tämän väitteen avulla, että ne ovat Espanjan yhteisön liittymistä seuranneen kiintiöjärjestelmän käyttöönoton jälkeen ainoita isoglukoosintuottajia Espanjassa ja että ne jäävät ainoiksi tuottajiksi lähitulevaisuudessa; sitä paitsi ne ovat ainoita sokerintuottajia, jotka on saatettu sokerin interventiohinnan alentamisen takia erityisen epäedulliseen kilpailuasemaan. Kantajat lisäävät, että koska sokerin interventiohinnan ja isoglukoosin myyntihinnan kilpailutilanne on hyvin tiukka, minkä neuvosto on todennut (ks. erityisesti asetuksen N:o 1785/81 johdanto-osan toinen ja kolmas kappale ja yhteisöjen tuomioistuimen 25.10.1978 antama tuomio yhdistetyssä asiassa 103/77 ja 145/77, Royal Scholten-Honig ym., Kok. 1978, s. 2037) ne eivät ole voineet nostaa kauppahintaa ottaakseen siten huomioon sokerin interventiohinnan alentamista seuranneen "vihreän" pesetan arvon alennuksen. Toisin kuin sokerintuottajat, ne eivät olisi saaneet minkäänlaista korvausta riidanalaisesta asetuksesta johtuvan voittomarginaalinsa pienenemisestä.

26 Sitä paitsi neuvosto on voinut tietää antaessaan riidanalaista asetusta, jossa se ei ollut määrännyt isoglukoosintuottajien hyväksi tulevista siirtymätoimenpiteistä, että tämä asetus koskee ainoastaan kantajien etuja (ks. edellä mainittu tuomio Piraiki-Patraiki ym. v. komissio).

27 Kantajat ovat lisänneet vastauksessaan, että yhteisöjen tuomioistuin on jättäessään kanteen tutkimatta aikaisemmin mainitussa tuomiossa Alusuisse vastaan neuvosto ja komissio painottanut sitä, että asian kantaja kykeni moittimaan kansallisten viranomaisten kyseisten yhteisöoikeuteen kuuluvien asetusten soveltamiseksi anta-

mia yksilöllisiä säännöksiä kansallisissa tuomioistuimissa. Valittajat huomauttavat kuitenkin, että tässä tapauksessa heillä ei ole tätä mahdollisuutta.

28 Komissio yhtyy väliintulijana olennaisilta osin neuvoston perusteluihin; se lisää, että kantajien tilanne on vastaava kuin kantajien tilanne asiassa AEFMA v. komissio (asia C-107/93, yhteisöjen tuomioistuimen määräys 12.7.1993, Kok. 1993, s. I-3999), jossa yhteisöjen tuomioistuin jätti kanteen tutkimatta.

*Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta*

29 EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan mukaan, jossa toistetaan ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan toisessa kohdassa annetut määräykset, luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt saavat nostaa kanteen heille osoitettuja päätöksiä tai sellaisia päätöksiä vastaan, jotka siitä huolimatta, että ne on annettu asetuksena tai toiselle henkilölle osoitettuna päätöksenä, koskevat ensiksi mainittuja henkilöitä suoraan ja erikseen. Kuitenkin vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy ilmi, että yksityisen nostaman kumoamista koskevan kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat, siltä osin kuin kanne kohdistuu perustamissopimuksen 189 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettuun, yleisesti pätevään asetukseen; vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan asetus ja päätös erotetaan toisistaan sen perusteella, päteekö kyseinen säädös yleisesti vai ei (ks. edellä mainitussa asiassa Alusuisse v. neuvosto ja komissio annettu tuomio). Täten tässä asiassa on tutkittava riidanalaisen säädöksen luonne ja erityisesti ne oikeudelliset vaikutukset, jotka sillä on tarkoitus saada aikaan tai jotka sillä tosiasiassa saadaan aikaan.

30 Riidanalaisesta asetuksesta käy ilmi, että sillä on tarkoitus muuttaa sokerialan perusasetusta (ETY) N:o 1785/81 ja se koskee tässä asetuksessa tarkoitettujen hintojen soveltamista sokerialalla Espanjassa. Siinä määrätään Espanjassa sovellettavien sokerinhintojen lähentämisestä yhteisiin hintoihin, eli sokerin interventiohinnan ja

sokerijuurikkaan vähimmäishinnan alentamisesta Espanjassa. Hintojen lähentämisen helpottamiseksi riidanalaisessa asetuksessa myönnetään tukea sekä sokerijuurikkaan- että sokeriruo'ontuottajille ja sokerintuottajille 31.12.1992 varastossa olleesta sokerista.

31 Sellaiset säännökset ovat perustamissopimuksen 189 artiklassa tarkoitettuja yleisesti päteviä toimenpiteitä, jotka soveltuvat objektiivisesti määriteltyihin tilanteisiin ja aikaansaavat yleisesti ja abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin, nimittäin sokerialan tuottajiin, kohdistuvia oikeusvaikutuksia. On korostettava, että isoglukoosintuottajia ei mainita näissä säännöksissä.

32 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan se, että tietyllä hetkellä voidaan määrätä niiden oikeusalamaisten lukumäärä tai jopa nimetä heidät, joihin säädöstä sovelletaan, ei aseta kyseenalaiseksi sitä, että se pätee yleisesti eikä siten sen asetusluonnetta, jos on selvää, että tällainen soveltaminen tapahtuu säädöksen tarkoituksen mukaan määräytyvissä ja säädöksessä määritellyissä objektiivisessa oikeudellisessa tilanteessa tai tosiasiatilanteessa (ks. esim. tuomio Alusuisse v. neuvosto ja komissio ja yhteisöjen tuomioistuimen määräys asiassa C-128/91, Gibraltar ja Gibraltar Development v. neuvosto, Kok. 1993, s. I-3971, 15 kohta).

33 Vaikka kantajat ovat tässä tapauksessa kiintiöjärjestelmän käyttöönoton jälkeen nykyään ainoita isoglukoosintuottajia Espanjassa ja olettaen, että riidanalainen asetus koskee heitä sikäli kuin se soveltuu tulevaisuudessa esiintyviin tilanteisiin, asetus koskisi kantajia joka tapauksessa ainoastaan niiden objektiivista laatua olevassa ominaisuudessaan isoglukoosintuottajina ja siten samalla tavalla kuin se koskee kaikkia muita sokerialan taloudellisia toimijoita, jotka ovat tosiasiallisesti tai mahdollisesti samassa tilanteessa.

34 Kantajien väitteen siitä osasta, jonka mukaan ne ovat ainoita erityisen epäedullisessa kilpailutilanteessa olevia toimijoita, koska ne eivät ole, toisin kuin espanjalai-

set sokerintuottajat, saaneet korvausta sokerin interventiohinnan alentumisesta on tutkittava, voidaanko tällaisen asiantilan katsoa olevan yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa Eridania ym. v. komissio (yhdistetyt asiat 10/68, Kok. 1969, s. 459) tarkoitettu erityinen olosuhde.

35 Kuten yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen hyvitystä koskevan vaatimuksen arvioinnista käy ilmi (ks. jäljempänä tämän tuomion 82—91 kohta), yhteisön lainsäätäjä on tehnyt taloudellis-poliittisen valintansa niitä taloudellisia toimijoita koskevien erityisten tosiasiaolosuhteiden perusteella, joita riidanalaisen asetuksen oli tarkoitus välittömästi koskea. Pelkästään se tosiseikka, että kantajien kilpailutilanne on niiden väittämän mukaan epäedullinen, ei näin ollen voi olla sellainen erityinen olosuhde, jonka johdosta riidanalaisen asetuksen katsottaisiin koskevan kantajia erikseen, vaikka niiden tosiasiatilanne eroaa tässä asetuksessa objektiivisesti määrätystä tilanteesta.

36 Lisäksi, vaikka oletettaisiin, että riidanalainen asetus olisi tarkoitettu koskemaan kantajia, oikeuskäytännöstä ilmenee, että se seikka, että säädökseen kuuluvalla säännöksellä voi olla erilaisia konkreettisia vaikutuksia eri henkilöiden osalta, joihin se soveltuu, ei ole ristiriidassa sen kanssa, että säädös on luonteeltaan asetus, jos sen soveltamisperusteet on määritelty objektiivisesti (ks. yhteisöjen tuomioistuimen asioissa 6/68, Zuckerfabrik Watenstedt v. neuvosto, 11.7.1968, Kok. 1968, s. 595 ja 101/76, Koninklijke Scholten Honig v. neuvosto ja komissio, Kok. 1977, s. 797 antamat tuomiot). Tämä oikeuskäytäntö on tässä tapauksessa tärkeä etenkin kun riidanalaista asetusta ei sovelleta kantajiin. Yhteisöoikeuden oikeusturvajärjestelmän mukaisesti kysymys siitä, olisiko sitä pitänyt soveltaa, on tutkittava mahdollisen sopimusten ulkopuolisen vastuun yhteydessä.

37 Edellä lausutusta seuraa, että kumoamista koskeva vaatimus jätetään tutkimatta.

## Korvausvaatimus

*Vastuuperusta*

Asianosaisten esittämät perustelut

38 Kantajat lausuvat, että neuvosto on riidanalaisen asetuksen antaessaan toiminut oikeudenvastaisella tavalla, mikä voi puolestaan aiheuttaa yhteisön vastuun syntymisen.

39 Ne viittaavat ensinnäkin julkisasiamies VerLoren van Themaatin ratkaisuehdotukseen, joka liittyy yhteisöjen tuomioistuimen 5.3.1986 asiassa 59/84, Tezi v. komissio antamaan tuomioon (Kok. 1986, s. 887, 889) ja esittävät, että yhteisöjen tuomioistuimen lainsäädäntötoimia koskevaa vastuuta varten kehittämiä edellytyksiä ei voida soveltaa, koska riidanalainen päätös on niiden kannalta todellisuudessa päätös, joka koskee niitä suoraan ja erikseen. Se seikka, että yhteisöoikeuden periaatteita on rikottu, synnyttää siitä aiheutuvia vahinkoja koskevan yhteisön vastuun ilman, että on tarpeen tutkia rikkomuksen astetta.

40 Neuvosto esittää, että riidanalainen asetus on lainsäädännöllinen toimenpide, koska sitä sovelletaan kaikkiin taloudellisiin toimijoihin, joiden taloudellinen toiminta liittyy sokerialaan Espanjassa. Kyse olisi lainsäädännöllisellä alueella tehdystä taloudellis-poliittisesta valinnasta, jolle on luonteenomaista laaja harkintavalta, joka välttämättä tarvitaan yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanemiseksi.

*Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta*

41 Aluksi on todettava, että ottaen huomioon ne puitteet, jossa riidanalainen asetus on annettu, eli maatalouden yhteinen markkinajärjestely, kysymyksessä on taloudellis-poliittista valintaa edellyttävä lainsäädäntötoimi, joka pätee yleisesti. Lisäksi yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut jo edellä, että riidanalainen asetus ei koske kantajia sen takia suoraan ja erikseen.

42 Perustamissopimuksen 215 artiklan toisessa kohdassa määrätään, että yhteisö korvaa sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun perusteella toimielimiensä tehtäviään suorittaessaan aiheuttaman vahingon jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten yleisten periaatteiden mukaisesti. Koska kysymys on lainsäädäntötoimista, jotka edellyttävät taloudellis-poliittisia valintoja, yhteisön vastuu syntyy ainoastaan silloin kun niissä on loukattu riittävän vakavalla tavalla yksilöä suojaavaa ylemmänasteista oikeusnormia (ks. yhteisöjen tuomioistuimen asioissa 5/71 Zuckerfabrik Schöppenstedt v. neuvosto, 2.12.1971, Kok. 1971, s. 975 ja yhdistetyissä asioissa C-104/89 ja C-37/90, Mulder ym. v. neuvosto ja komissio, 19.5.1992, Kok. 1992, s. I-3061 antamat tuomiot).

43 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan, jotta voitaisiin katsoa, että kysymyksessä olisi riittävän vakava loukkaus, sellaisella lainsäädännön alueella, jolle — kuten tässä — on ominaista laajan harkintavallan käyttäminen, joka on välttämätön yhteisen maatalouspolitiikan toimeenpanemiseksi, yhteisön vastuu voi syntyä ainoastaan silloin, jos kyseinen toimielin on jättänyt ilmeisellä ja huomattavalla tavalla noudattamatta sen toimivallan harjoittamiselle asetettuja rajoja (ks. yhteisöjen tuomioistuimen 25.5.1978 asioissa 83/76 ja 94/76, 4/77, 15/77 ja 40/77, HNL ym. v. neuvosto ja komissio antamat tuomiot sekä edellä mainittu tuomio Mulder ym. v. neuvosto ja komissio).

44 Täten on tutkittava, onko esillä olevassa asiassa tapahtunut tällainen oikeudenloukkaus. Tässä yhteydessä on tutkittava kantajien väitteet luottamuksensuojaperiaatteen sekä syrjintäkieltoperiaatteen loukkaamisesta.

*Luottamuksensuojan periaatteen loukkaaminen*

Asianosaisten esittämät perustelut

45 Kantajat viittaavat yhteisöjen tuomioistuimen 14.5.1975 asiassa 74/74 (CNTA v. komissio, Kok. 1975, s. 533) antamaan tuomioon ja katsovat, että neuvosto on loukannut luottamuksensuojan periaatetta antaessaan riidanalaisen asetuksen varoittamatta siitä etukäteen ja ilman, että se olisi päättänyt niiden hyväksi tulevista siirtymätoimenpiteistä.

46 Kantajat perustelevat tätä sillä, että sokerin interventiohintojen lähentämisen olisi pitänyt seurata yhteisen sokerin hinnan käyttöönotosta Espanjassa, jonka oli määrä tapahtua seitsemän vuoden kuluessa Espanjan liittymisestä yhteisöön. Kuitenkin, koska yhteisön hinnat eivät kehittyneet siten kuin oli tarkoitettu, lähentymisajanjaksoa on pidennetty asetuksella (ETY) N:o 1716/91 markkinointivuoteen 1995/1996 saakka, ja se määrättiin toteutettavaksi kahdessa vaiheessa.

47 Kantajien mukaan heidän odotuksensa, jotka koskivat lähentämistason vahvistamista ensimmäisen vaiheen jäljellä olevaksi ajaksi eli 1.1.1993—1.7.1993, olivat kiistatta perusteltuja. Vaikka asetuksessa (ETY) N:o 1716/91 ei annettu mitään tarkkoja määräyksiä toisen jakson aikana tapahtuvasta lähentämisestä, siinä laajennettiin kuitenkin hintojen lähentämiskautta markkinointivuoteen

1995/1996 saakka; tämä merkitsi sitä, että hintoja muutettaisiin asteittain kyseessä olevan kokonaisen kauden kuluessa.

48 Kantajat huomauttavat, että asetus (ETY) N:o 1716/91, joka perustuu liittymisasiakirjan 70 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun sokerimarkkinoista laadittavaan arvioon, on annettu sellaisena ajankohtana, jolloin oli jo olemassa tarve toteuttaa sisämarkkinat. Mutta riidanalainen asetus, jolla oli tarkoitus toteuttaa nämä sisämarkkinat, oli ollut heille täysi yllätys.

49 Neuvosto viittaa ensiksi siihen, että kantajat ovat myöntäneet vastauksessaan, että he eivät ole alentaneet 1.1.1993 pesetoina laskettua myyntihintaansa, koska sokerin interventiohinnan pieneneminen ecuina laskettuna tasoittui täysin pesetan "vihreän" arvon alentumisella. Koska kantajat käyttävät yrityksiään hoitaessaan kansallista valuuttaa ja koska niiden väittämä luottamus perustuu neuvoston mukaan siihen, että kantajat olivat otaksuneet asetuksen (ETY) N:o 1716/91 perusteella, että sokerin hinta (pesetoina) jäisi Espanjassa markkinointivuoteen 1995/1996 saakka korkeammaksi, tässä tapauksessa ei ole olemassa mitään luottamusta, jota olisi voitu loukata.

50 Sen tapauksen varalta, ettei näin olisi ollut, neuvosto korostaa sitä, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jokaisen harkitsevan ja alastaan perillä olevan taloudellisen toimijan täytyy varautua sellaisiin asiaankuuluviin sääntelyn muutoksiin, jotka ovat markkinakehityksen huomioonottamisen takia välttämättömiä (ks. asioissa 78/77, Lührs v. Hauptzollamt Hamburg-Jonas, 1.2.1978, Kok. 1978, s. 169 ja C-350/88, Delacre ym. v. komissio, 14.2.1990, Kok. 1990, s. I-395 annetut tuomiot) ja että taloudelliset toimijat eivät voi vedota suojelemisen arvoisen luottamuksen olemassaoloon, joka koskee yhteisen markkinajärjestelyn puitteissa myönnetyn taloudellisen etuisuuden pysyttämistä; ne eivät voi missään tapauksessa vedota siihen silloin, kun tällainen toimenpide ei ole enää taloudellisten syiden takia perusteltua. Neuvosto katsoo tämän osalta, että päivä-

määrä 1.7.1995, joka merkitsee asetuksessa (ETY) N:o 1716/91 tarkoitetun lähentymisjakson pidentymisen loppumista, ei olisi synnyttänyt perusteltua luottamusta, koska tämä pidennys oli perusteltu espanjalaisten sokerijuurikkaiden- ja sokerintuottajien taloudellisen tilanteen takia; tämä tilanne on sittemmin muuttunut sillä tavoin, että se salli ennenaikaisen hintojen lähentämisen 1.1.1993.

51 Komissio tukee neuvoston esittämiä perusteluja ja lisää, että kyseiset riidanalaisen asetuksen säännökset ovat identtisiä sen neuvostolle 11.11.1992 antaman ehdotuksen vastaavien säännösten kanssa; tätä ehdotusta käsiteltiin espanjalaisessa lehdistössä heinäkuusta 1992 lähtien.

*Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen arviointi asiasta*

52 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan luottamuksensuojan periaatteen rikkominen on kysymyksessä silloin kun yhteisön toimielin poistaa ilman pakottavaa vastakkaista julkista etua kyseisten yrittäjien kannalta erityisen, suojelemisen arvoisen etuisuuden heti ilmenevin vaikutuksin ja varoittamatta siitä etukäteen ja ilman että se olisi päättänyt aiheellisista siirtymätoimenpiteitä (ks. edellä mainittu tuomio CNTA v. komissio). Mutta kuten oikeuskäytännöstä myös ilmenee, luottamuksensuojaperiaatteen soveltamisaluetta ei saa laajentaa niin pitkälle, että uutta sääntelyä ei voi yleisellä tavalla soveltaa aikaisemman sääntelyn aikana syntyneiden tosiasiatilanteiden tulevaisuudessa esiintyviin seurauksiin ja varsinkin sellaisella alueella kuten yhteiset markkinajärjestelyt, joiden tarkoituksena on nimenomaan mukautua jatkuvasti erilaisiin taloudellisen tilanteen muutoksiin (ks. yhteisöjen tuomioistuimen antama tuomio asiassa 203/86, Espanja v. neuvosto, 20.9.1988, Kok. 1988, s. 4563).

53 Tuomioistuimen on tutkittava siten, onko riidanalaista asetusta edeltänyt asetus synnyttänyt kyseisen alan taloudellisten toimijoiden keskuudessa perustellun luottamuksen.

54 Tässä on paikallaan todeta ensinnäkin, että liittymisasiakirjan 70 artiklan 3 kohdan a alakohdassa on määrätty liittymistä seuraavasta seitsemän vuoden siirtymäkaudesta Espanjassa käytettävien sokerin hintojen ja yhteisten hintojen lähentymistä varten; yhteisiä hintoja sovelletaan lähentymisen seitsemännessä vaiheessa sanotun kuitenkaan rajoittamatta 70 artiklan 3 kohdan b alakohdan soveltamista. Siirtymäkauden piti päättyä asetuksen 1716/91 kolmannen perustelukohdan mukaan markkinointivuoden 1992/1993 aikana.

55 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa tämän jälkeen, että liittymäasiakirjan 70 artiklan 3 kohdan b alakohdasta seuraa, että jos sokerin hinnat olivat Espanjassa olennaisesti korkeampia kuin yhteiset hinnat, neuvoston oli laadittava arvio hintojen lähentymiskehityksestä komissiolta saadun lausunnon perusteella, johon on tarvittaessa liitetty aiheelliset ehdotukset. Neuvosto pystyi erityisesti pidentämään hintojen lähentämiseksi määrättyä aikaa samoin kuin päättämään muista menettelyistä hintojen lähentämisen nopeuttamiseksi.

56 Tästä seuraa, että neuvostolla oli oikeus neljännen markkinointivuoden jälkeen päättää erilaisen lähentämismenettelyn käyttöönotosta ja vähintään liittymisen jälkeisen seitsemännen vaiheen jälkeen toteuttaa hintojen täydellinen lähentäminen antamalla siitä asetuksen. Näin ollen kantajat eivät ole voineet liittymisasiakirjan perusteella perustellusti odottaa, että lähentymistä varten määrätyn siirtymäkauden jatkuminen olisi taattua markkinointivuoden 1992/1993 alun jälkeen.

57 Täten on harkittava, onko asetuksen N:o (ETY) 1716/91 antaminen voinut synnyttää kantajien keskuudessa perustellun luottamuksen.

58 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittaa asetuksessa tarkoitetun lähentämisen ensimmäisen vaiheen osalta ensiksi siihen, että riidanalaisessa asetuk-

sessa on muutettu sokerin hintajärjestelyä markkinointivuonna 1992/1993 siitä, millaiseksi se oli vahvistettu asetuksen (ETY) N:o 1716/91 3 ja 4 artiklan perusteella annetulla asetuksella (ETY) N:o 1749/92. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on siten tutkittava, onko tällä hintajärjestelmän muutoksella poistettu heti ilmenevin vaikutuksin ja etukäteen varoittamatta erityinen suojelemisen arvoinen etuisuus.

59 Tältä osin on korostettava, että asetuksen (ETY) N:o 1716/91 neljännestä ja viidennestä perustelukohdasta käy ilmi, että lähentämistä varten määrättyä ajanjaksoa on pidennetty viiden markkinointivuoden pituisella kaudella 1.7.1995 saakka, ensinnäkin, jotta liian nopea sokerijuurikkaan hintojen alentaminen ei vaikuttaisi haitallisesti erityisesti maanviljelijöihin ja toiseksi, jotta tuolloin laaditussa arviossa esiin tullut erityisen vaikea sokerialan tilanne Espanjassa otetaan huomioon.

60 Riidanalaisesta asetuksesta käy ilmi, että yhteisön lainsäätäjä arvioi riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana (ks. asetuksen kolmas perustelukohta), että hintojen täydellinen lähentäminen 1.1.1993 lähtien oli mahdollista, jos samalla korvattiin espanjalaisten sokerijuurikkaantuottajien ja tarvittaessa sokeriruo'ontuottajien tulot myöntämällä alenevaa siirtymätukea. Yhteisön lainsäätäjä on nimittäin katsonut, että yhteismarkkinoiden toteuttaminen 1.1.1993 teki toivottavaksi kaupan esteiden poistamisen (ks. asetuksen ensimmäinen perustelukohta).

61 Sitä paitsi on vielä viitattava siihen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön toimielimillä on laaja harkintavalta yhteiseen maatalouspolitiikkaan kuuluvissa asioissa ja että taloudelliset toimijat eivät voi perustellusti perustaa luottamustaan siihen, että olemassa oleva tilanne, jota yhteisön toimielimet voivat muuttaa antamillaan päätöksillä niille kuuluvan harkintavallan puitteissa, säilyy (ks. edellä mainitussa asiassa Delacre ym. v. komissio annettu tuomio).

62 Tämän toteamuksen perusteella yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että neuvosto ei ole ylittänyt suorittamassaan taloudellis-poliittisessa valinnassaan sille kuuluvan harkintavallan rajoja. Riidanalaisen asetuksen perustelut osoittavat, että tuen myöntäminen perustuu sellaiseen harkintaan, jossa ei ylitetty neuvostolle kuuluvan harkintavallan rajoja. Lähentämisajanjakson lopettamista koskeva päätös oli siten lainmukainen taloudellis-poliittinen valinta, joka kuului lainsäädäntötoimiin, joita yhteisöllä oli oikeus suorittaa sisämarkkinoiden toteuttamista koskevan ylemmän edun mukaisesti.

63 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo lisäksi, että vaikka asetus (ETY) N:o 1716/91, jossa pidennettiin lähentämistä varten määrättyä ajanjaksoa, on annettu Euroopan yhtenäisasiakirjan voimaantulon jälkeen, harkitsevien ja alasta perillä olevien taloudellisten toimijoiden olisi pitänyt käsittää se, että sisämarkkinoiden toteuttaminen saattaisi vaikuttaa siten, että sokerin interventiohintoja lähennetään ennenaikaisesti, koska tällä alalla olemassa olleet hinnan erot olivat johtaneet "liittymistasoitusmääriä" koskevan järjestelmän käyttöönottoon; mainittu järjestely saattoi johtaa jäsenvaltioiden välisten kaupan esteiden säilyttämiseen, joka on vastoin asetettua, sisämarkkinoiden toteutumista koskevaa päämäärää.

64 Edellä lausuttu pätee tässä asiassa erityisesti, koska komission tässä asiassa 11.11.1992 neuvostolle antamia riidanalaisen asetuksen antamiseen johtaneita ehdotuksia käsiteltiin espanjalaisessa lehdistössä tarkasti heinäkuussa 1992.

65 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo täten, että kantajat eivät ole näyttäneet ensimmäisen lähentämisvaiheen osalta, että niiden keskuudessa syntynyt perusteltu luottamus olisi petetty.

66 Toisen lähentämisvaiheen osalta riittää, että todetaan, että sekä asetuksen (ETY) N:o 1716/91 seitsemännestä perustelukohdasta että sen 7 artiklasta ilmenee, että tätä ajanjaksoa varten annettuja lähentämistä koskevia ehtoja ei ollut vahvistettu

tätä asetusta annettaessa. Asetuksen 7 artiklan mukaan neuvoston täytyi päättää tätä toista vaihetta varten annettavista lähentämistä koskevista ehdoista ennen 1.1.1993. Jo tämän perusteella on poissuljettua, että kantajat olisivat voineet suojattavalla tavalla luottaa niihin ehtoihin, joiden mukaan hintojen lähentäminen toteutetaan markkinavuodesta 1993/1994 alkaen.

67 Kantajat eivät ole täten näyttäneet, että niiden keskuudessa olemassa ollut perusteltu luottamus olisi petetty 1.1.1993 alkaen toteutetulla sokerin hintojen täydellisellä lähentämisellä.

68 Siten luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista koskeva kanneperuste on hylättävä.

*Väitetty syrjintäkiellon periaatteen loukkaaminen*

Asianosaisten perustelut

69 Kantajat korostavat, että riidanalaista asetusta annettaessa on loukattu myös perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua syrjintäkiellon periaatetta.

70 Kantajat lausuvat ensinnäkin, että taloudellisten toimijoiden erilainen kohtelu ei ole objektiivisesti perusteltua, koska riidanalainen asetus ei sisällä minkäänlaisia perusteluja tämän suhteen. Asetus olisi kumottava jo pelkästään tämän takia, koska se on perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan vastainen.

71 Kantajat korostavat toiseksi, että yhteisöjen tuomioistuin on katsonut edellä mainitussa 25.10.1978 antamassa tuomiossa Royal Scholten-Honig ym., että sokeria ja isoglukoosia on periaatteessa kohdeltava samalla tavalla. Riidanalaisessa asetuksessa näitä kahta tuotetta kohdeltaisiin kuitenkin eri tavalla: toisin kuin kantajat, sokerintuottajat voisivat hyötyä sekä 1.1.1993 varastossa olleesta sokerista maksettavasta tuesta (2 artikla 2 kohta) että sokerijuurikkaan hinnan alennuksesta (1 artiklan 2 kohdan b alakohta); sokerintuottajat käyttävät sokerijuurikasta eräänä raaka-aineenaan.

72 Kantajien mukaan neuvoston esiin nostama kysymys varastoista ei ole merkityksellinen, koska sekä sokerintuottajat että ne itse kärsivät asetuksen voimaantulon jälkeen tapahtuvan myynnin voittomarginaalin pienenemisestä riippumatta siitä, mikä oli varastoissa 1.1.1993 olleen määrän osuus. Toiseksi kantajien olisi myös ostettava käyttämänsä raaka-aine, vilja, viljan markkinointijärjestelyn puitteissa siinä määrätyillä vähimmäishinnoilla; järjestelmässä määrätään interventiohinnasta, joka määrittää markkinoiden pohjahinnan.

73 Kantajat korostavat siltä osin kuin Espanjalle on annettu lupa myöntää tietyin edellytyksin mukautustukea sokerintuotantoyrityksille, että niille aiheutuu näiden yritysten kanssa samanlaisia ongelmia, jotka johtuvat siitä, että kantajien tuotantokapasiteetti on pienentynyt noin 30 prosentilla kiintiöjärjestelmän käyttöönoton yhteydessä.

74 Neuvosto kiistää, että riidanalaisella asetuksella loukattaisiin syrjintäkieltoperiaatetta, koska sokerintuottajien asema eroaa objektiivisesti isoglukoosintuottajien asemasta.

75 Neuvosto katsoo ensinnäkin, että varastossa olleesta sokerista maksettava tuki on perusteltu objektiivisten syiden vuoksi, koska isoglukoosintuottajien, toisin kuin

sokerintuottajien, ei tarvitse ylläpitää varastoja jalostusmenettelyn välttämättömänä seurauksena, koska isoglukoosi täytyy käyttää heti sen valmistamisen jälkeen. Sokerintuottajat olivat maksaneet 1.1.1993 varastossa ollutta sokeria varten ostamistaan satovuoden 1992 sokerijuurikkaista markkinointivuonna 1991/1992 sovelletun korkeamman vähimmäishinnan ja ne eivät olleet siten hyötyneet riidanalaisen asetuksen voimaantuloa seuranneesta sokerijuurikkaiden hinnan alentumisesta. Isoglukoosintuottajat pystyivät sen sijaan ostamaan raaka-aineensa ilman, että heidän olisi tullut maksaa yhteisön vahvistamaa vähimmäishintaa.

76 Mitä sitten tulee riidanalaisen asetuksen 3 artiklassa annettuun lupaan maksaa sokerintuottajille Espanjassa kansallista tukea helpottamaan rakenteellisia mukautuksia, neuvosto lausuu, että isoglukoosintuottajilla ei ole niihin verrattavissa olevia rakenteellisia ongelmia. Espanjalaisten isoglukoosintuottajien käyttämät menetelmät ja laitteet soveltuvat paremmin tuotantoon ja ovat uudenaikaisempia kuin sokerintuottajien käyttämät menetelmät ja laitteet.

77 Neuvosto kiistää vielä, että riidanalaisen asetuksen voimaantulon ja kantajien kärsimiksi väittämiensä menetysten välillä olisi syy-yhteys. Neuvosto korostaa, että kantajat ovat ensinnäkin myöntäneet, että ne eivät ole alentaneet pesetoina laskettavaa kauppahintaa riidanalaisen asetuksen voimaantulon jälkeen; sitä paitsi kantajien toimittamat tiedot ovat ristiriitaisia näiden esittämän väitteen kanssa, jonka mukaan ne olisivat nostaneet kauppahintaa, jos riidanalaista asetusta ei olisi annettu.

78 Komissio toteaa, että vastoin kantajien väitettä riidanalaisella asetuksella ei todellisuudessa myönnetä tukea sokerintuottajille. Sokerintuottajat saivat 31.12.1992 varastossa olleesta sokerista sokerin varastoijille maksettavan tuen lisäksi ainoastaan riidanalaisen asetuksen 3 artiklassa tarkoitettua rakenneuudistussuunnitelman mukaisesti suoritettavaa kansallista tukea. Jos tässä asetuksessa olisi määrätty myönnettäväksi isoglukoosintuottajille tukea, niitä olisi kohdeltu suh-

teessa sokerin- tuottajiin eri tavalla, sillä isoglukoosintuottajat eivät olleet rakenneuudistukseen myönnettävän tuen tarpeessa.

*Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta*

79 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korostaa ensiksi, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 190 artiklan mukaan vaadittavat perustelut on mukautettava kysymyksessä olevan säädöksen luonteeseen. Niistä on ilmettävä selvällä ja yksiselitteisellä tavalla riidanalaisen säädöksen antaneen yhteisöviranomaisen suorittama harkinta siten, että perustelujen avulla ne, joita asia koskee, kykenevät tuntemaan suoritettujen toimenpiteiden perusteet ja yhteisöjen tuomioistuin voi niiden perusteella harjoittaa sen valvontatehtävää (ks. 30.9.1982 yhteisöjen tuomioistuimen antama tuomio asiassa 108/81, Amylum v. neuvosto, Kok. 1982, s. 3107).

80 Riidanalaisen asetuksen perusteluiksi esitetään asetuksessa ensinnäkin, että "yhteismarkkinoiden toteuttaminen 1 päivänä tammikuuta 1993 tekee toivottavaksi kaupan esteiden poistamisen", "että liittymisen tasoitusmääriä sovelletaan sokerialalla Espanjan ja muiden jäsenvaltioiden välisessä kaupassa markkinointivuoden 1994/1995 loppuun saakka" ja toiseksi, että "hintojen ennakoitu lähentäminen 1 päivänä tammikuuta 1993 ja tämän seurauksena kaikkien liittymisen tasoitusmäärien poistaminen on mahdollista, jos espanjalaisten juurikkaantuottajien tulot korvataan myöntämällä alenevaa siirtymätukea". Lopuksi asetuksen perusteista ilmenee, että "Espanjan markkinatilanne mahdollistaa tässä asetuksessa säädettyjen hintojen soveltamisen tässä maassa".

81 Nämä perustelut riittävät, vaikka ne ovat lyhytsanaisia, täyttämään perustamissopimuksen 190 artiklassa tarkoitetut vaatimukset. Tosiasiassa ei voida vaatia, että riidanalaisessa asetuksessa esitettäisiin, miksi siinä ei määrätä siirtymätoimenpiteistä sellaisten tuottajien hyväksi, joita asetus voisi koskea välillisesti. Kantajien väite, jonka mukaan riidanalainen asetus olisi puutteellisesti perusteltu, on näin ollen hylättävä.

82 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan syrjintäkiellon periaate tarkoittaa sitä, että toisiinsa verrattavissa olevia tilanteita ei saa kohdella eri tavalla, ellei erilainen kohtelu ole objektiivisesti perusteltavissa (ks. viimeksi yhteisöjen tuomioistuimen tuomio asioissa C-267/88 — C-285/88, Wuidart ym., 21.2.1990, Kok. 1990, s. I-435).

83 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo siten ensinnäkin, että asetuksen (ETY) N:o 1785/81 toisesta ja kolmannesta perustelukappaleesta käy isoglukoosin ja sokerin kilpailusuhteen osalta ilmi, että "isoglukoosi on sokerijuurikkaan tai sokeriruo'on jalostuksessa saatavan nestesokerin suoraan korvaava tuote: tämän vuoksi sokerin tai isoglukoosin markkinat liittyvät läheisesti toisiinsa ... ja että kaikki yhtä tuotetta koskevat yhteisön päätökset heijastuvat väistämättä toiseen tuotteeseen ... ja että sokerin hintatakuut koskevat myös sakkaroosisiirappeja ja isoglukoosia, joiden hinnat perustuvat sokerin hintoihin".

84 Toiseksi on korostettava sitä, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa 25.10.1978 antamassaan tuomiossa Royal Scholten-Honig ym., joka koski isoglukoosin tuotantomaksujärjestelmän käyttöönottoa, viitannut näiden kahden tuotteen välisen kilpailusuhteen olemassaoloa koskeviin, kyseisten asetusten perusteluihin — mitkä perustelut on myöhemmin toistettu olennaisilta osin asetuksen (ETY) N:o 1785/81 perusteluissa — ja todennut, että sokeria ja isoglukoosia koskevia asiantiloja voidaan verrata toisiinsa.

85 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on kuitenkin sitä mieltä, että ei voida sulkea pois sitä, että sokerin tuotantoon voi liittyä erilaisia olosuhteita, joiden takia voi olla mahdollisesti perusteltua kohdella sokerintuottajia eri tavalla kuin isoglukoosintuottajia.

86 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on täten tutkittava, kohdellaanko sokerintuottajia mahdollisesti eri tavalla kuin isoglukoosintuottajia, ja tarvittaessa, missä määrin erilainen kohtelu on perusteltua.

87 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo ensiksi niiden tukien osalta, joita Espanja saa myöntää saamansa luvan nojalla sokerintuotantoyrityksille sokeriteollisuuden tehostamiseksi laadittavien rakenneuudistussuunnitelmien mukaisesti, että kantajat eivät esittäneet mitään sellaista, mikä kumoaisi neuvoston esittämät perusteet. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo edellä esitettyjen syiden nojalla (ks. edellä tämän tuomion 76 kohta), että yhteisön lainsäätäjä ei ole silloin, kun se on antanut luvan tämän tuen myöntämiseen, jättänyt ilmeisellä ja huomattavalla tavalla noudattamatta sen toimivallan harjoittamiselle asetettuja rajoja.

88 Mitä sitten tulee niille sokerintuottajille myönnettävään tukeen, jotka pitivät sokeria varastossa 31.12.1992, on todettava, kuten neuvosto on täydellä syyllä korostanut, että tämän tuen tarkoituksena on tarjota korvaus sellaisille sokerintuottajille, jotka olivat maksaneet mainittuna päivänä varastossa olevaa sokeriaan varten ostamistaan vuoden 1992 satokauden sokerijuurikkaista ennen riidanalaisen asetuksen voimaantuloa käytetyn korkeamman vähimmäishinnan.

89 Asiakirjoista ilmenee — mitä kantajat eivät ole kiistäneetkään — että sokerintuottajien on tosiasiassa pakko pitää varastoja sokerin jalostusmenetelmän välttämättömänä seurauksena (sokerijuurikkaan sadonkorjuu tietyn vuoden syksyllä, sitä seuraava juurikkaiden jalostaminen sokeriksi ja asteittainen markkinointi koko markkinointivuoden kuluessa) ja että markkinointivuoden 1992/1993 kuluessa myytäväksi tarkoitettu koko sokerimäärä oli varastossa 31.12.1992. Kantajat ovat kuitenkin myöntäneet kirjallisessa menettelyssä, että ainoastaan rajoitettu osa niiden tuotteista, jotka oli tarkoitus myydä mainitun markkinointivuoden kuuden viimeisen kuukauden kuluessa, nimittäin n. seitsemän prosenttia (Cambo Ebro Industrial), kaksi prosenttia (Levantina Agrícola Industrial) ja yksi prosentti (Cerestar Iberíca), oli varastoituna riidanalaisen asetuksen voimaantullessa. Samaten asiakirjoista käy ilmi, että isoglukoosin tuotannosta itsestään ei sen ominaisuuksien takia seuraa tarvetta varastoida lopputuotetta ja että isoglukoosi ei

sovellu, toisin kuin sokeri, ominaisuuksiensa takia pidettäväksi pitkää aikaa varastossa.

90 Lisäksi isoglukoosintuottajat eivät ole velvollisia, toisin kuin sokerintuottajat, maksamaan yhteisön vahvistamaa vähimmäishintaa raaka-aineestaan. Kantajien yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa pidetyssä suullisessa käsittelyssä esittämät perustelut osoittavat, että ne ovat maksaneet raaka-aineestaan markkinoilla vallitsevien edellytysten mukaan määräytyneen hinnan; interventiohinta oli ainoastaan yksi tekijä näiden edellytysten joukossa.

91 Riidanalaisen asetuksen 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun juurikkaan vähimmäishinnan alentamisen osalta on todettava, että vaikka isoglukoosin tuotanto tapahtuu samoin kuin sokerintuotanto kiintiöjärjestelmän puitteissa, isoglukoosintuottajat eivät ole, kuten aikaisemmin on todettu, velvollisia ostamaan raaka-ainettaan yhteisön vahvistamaan vähimmäishintaan. Näin ollen kantajat voivat hyötyä suoraan viljamarkkinoilla vallitsevien edellytysten mahdollisesta paranemista, kun taas sokerintuottajilla ei ole tätä mahdollisuutta niiden käyttämien raaka-aineiden osalta.

92 Edellä esitetyn perusteella yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että on jäänyt näyttämättä, että neuvosto olisi sillä, ettei se ole ryhtynyt samanlaisiin siirtymätoimenpiteisiin isoglukoosintuottajien hyväksi, jättänyt ilmeisellä ja huomattavalla tavalla noudattamatta sen toimivallan harjoittamiselle asetettuja rajoja, koska kantajien tilanne eroaa objektiivisella tavalla sokerintuottajien tilanteesta.

93 Syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista koskeva kanneperuste on siten hylättävä.

94 Kaiken edellä esitetyn perusteella ei voida katsoa, että neuvosto olisi loukannut vakavalla tavalla yksilöä suojaavaa ylemmänasteista oikeusnormia. Näin ollen korvausta koskeva vaatimus hylätään perusteettomana ilman että olisi tarpeen tutkia, ylittävätkö väitetyt vahingot kyseiseen alaan liittyvät normaalit taloudelliset riskit.

## Oikeudenkäyntikulut

95 Työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, heidän on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvattava neuvoston oikeudenkäyntikulut, joka on vaatinut niiden korvaamista.

96 Komission, joka on tukenut neuvoston esittämiä vaatimuksia, on vastattava itse oikeudenkäyntikuluistaan työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(ensimmäinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

**1) Kanne jätetään tutkittavaksi ottamatta siltä osin kuin se koskee asetuksen (ETY) N:o 1785/81 muuttamisesta ja tässä asetuksessa säädettyjen sokerialan hintojen soveltamisesta Espanjassa 28 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3814/92 kumoamista.**

**2) Kanne hylätään perusteettomana vahinkojen korvaamisen osalta.**

**3) Kantajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan ja heidät velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan neuvoston oikeudenkäyntikulut.**

**4) Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Schintgen García-Valdecasas Kirschner

Vesterdorf Bellamy

Julistettiin Luxemburgissa 21 päivänä helmikuuta 1995.

Kirjaaja Jaoston puheenjohtaja

H. Jung R. Schintgen